Dr. Th. Nussbaum, r. najv. s.:

Rozhodnutia Najv. súdu R. Č. S. vo veciach trestných.

Súd II. stolice nie je oprávnený bez príslušnej obžaloby a bez odvolania žalobcu zisťovať skutočnosti, ktoré nepatria k skutkovej povahe zažalovaného a prvým súdom prijatého ľahšieho trestného činu.

Obžalovaný Š. A. bol súdom prvej stolice podľa obžaloby uznaný vinným zločinom zprenevery podľa §§ 353., 358., 359. trz., ktorý tak spáchal, že v septembri alebo októbri 1923 v T. predal koňa v odhadnutej cene 2000 Kč, ktorý mu bol súdnym exekútorom dňa 26. apríla 1923 zabavený, teda vlastnú vec v hodnote cez 200 Kč, ktorú súd vzal pod zátvor ale uňho ponechal, si prisvojil. Čin bol v dôsledku použitia §§ 92. a 20. trz. kvalifikovaný ako prečin.

Súd I. stolice zistil výslovne, že kôň bol predaný p o zabavení.

Na odvolanie len obžalovaného čo do viny súdna tabula, doplniv ší dokazovanie, zistila, že 26. apríla 1923 dotyčný kôň už nebol majetkom obžalovaného a že ho predal ešte p r e d exekúciou. Súdna tabula tiež zistila, že proti obžalovanému boly prevedené exekúcie na žiadosť: R. Sch. 16. XI. 1922 na 2000 Kč, R. S. 19. II. 1923 na 354 Kč 30 h, O. H. 6. III. 1923 na 107 Kč, B. R. 26. IV. 1923 na 1468 Kč, F. J. 24. IV. 1923 na 500 Kč, K. G. 19. V. 1923 na 595 Kč, B. P. spolku na 1922 Kč 20 h dňa 15. XI. 1923 a V. S. 31. XII. 1923.

Súdna tabula preto nabudla presvedčenia, že obžalovaný, proti ktorému na žiadosť toľko veriteľov bola exekúcia prevedená, bol u vedomosti toho, keď otázneho koňa v r. 1923 pred zabavením dňa 26. IV. 1923 predal, že ten kôň slúži na zaokrytie jeho dlhov, že predaním toho koňa oškodí svojich veriteľov. Ponevač odhadná cena koňa a požiadavky veriteľov obžalovaného presahovaly 100 Kč, škoda spôsobená predaním koňa, ktorý podľa dražobného protokolu zo dňa 29. II. 1924 už nebol v majetku obžalovaného, presahovala 100 Kč.

Čin obžalovaného podľa názoru súdnej tabule vyčerpával tedy skutkové elementy zločinu, poťažne so zreteľom na §§ 92. a 20. trz., prečinu klamstva podľa §§ 386. a 383. trz.

Súdna tabula uznala obžalovaného za vinného v tomto prečine. Pri tom poznamenala súdna tabula, že uvažovala aj to, že predmet obžaloby síce bol predaj predmetu v zátvor vzatého, avšak ponevač predmetom tak trestného činu podľa § 359. trz., tak aj toho podľa § 386. trz. je poškodenie veriteľa následkom odcudzenia majetku obžalovaného, ktorý slúži ku krytiu požiadavky veriteľov, mala za to, že žalovaný čin je ten istý, ktorý je predmetom obžaloby a že kvalifikácia činu za iný trestný čin je podľa II. odst. § 325. trp. prípustná.

Najvyšší súd ale zrušil z formálnych dôvodov zmätočnosti uvedených v § 384. č. 4. a 11. trp. z povinnosti úradnej rozsudok súdnej tabule a obžalovaného Š. A. oslobodil podľa § 326. č. 1. trp. od obžaloby, vznesenej naň pre zločin zprenevery podľa §§ 355., 356., 359. trz., z d ô v o d o v: Pred meritorným preskúmaním zmätočnej sťažnosti Najvyšší súd skúmal, pokiaľ po stránke formálnej bol správny postup súdnej tabule, — ktorá v čine obžalovaného neshľadavši skutkovú podstatu zločinu zprenevery podľa §§ 355., 356., 359. trz. — pre ktorý bolo žalované — odsúdila obžalovaného pre zločin podvodu podľa § 386. trz.

Tento postup súdnej tabule je vadným.

Zločin podvodu podľa § 386. trz. je ťažším trestným činom než citov. zločin zprenevery. Lebo u podvodu je hranica škody pre zločinnú kvalifikáciu rozhodná, 100 Kč, kdežto u zprenevery 200 Kč, § 386. resp. § 383. trz. stanoví tiež trest na peniazoch do 4000 Kč a § 388. trz. stanoví aj odňatie práv politických, čoho obojeho u zprenevery niet. Štátny zástupca spokojil sa s kvalifikáciou činu za zpreneveru. Mohla preto

súdna tabula nanajvýš vytknúť, že táto kvalifikácia je síce vadná a že správna je ťažšia kvalifikácia činu jako podvod, že však nesprávna ľahšia kvalifikácia musí byť ponechaná, keď štátny zástupca pre podvod nežaloval a odvolanie nepodal.

Postup súdnej tabule nevyhovuje však ani zásade obžalovacej. Súdna tabula v rozsudku svojom vraví, že predmetom žaloby bol síce predaj predmetu úradným zátvorom postiženého, avšak poneváč predmetom jak zprenevery podľa § 359. trz. tak podvodu podľa § 386. trz. je poškodenie veriteľa scudzením majetku obžalovaného, slúžiaceho ku krytiu požiadavky veriteľov, považuje súdna tabula, že žalobný čin je týž, ktorý je predmetom obžaloby, a že kvalifikácia činu na iný trestný čin je podľa § 325. odst. 2. trp. prípustná.

S týmto názorom súdnej tabule nelzä súhlasiť. Trebárs cieľ oboch ustanovení trestného zákona hore zmienených je podobný, totiž ochrana veriteľov pred marením ich uspokojenia, predsa sám skutkový základ v oboch prípadoch je rozdielny. V prípade zprenevery podľa § 359. trz. nevyžaduje sa specielného úmyslu poškodiť, lež stačí tu vedomie vlastníka vecí, že vec je zabavená. Naproti tomu pri podvode podľa § 386. trz. tento úmysel dlžníkov, veriteľa poškodiť, je výslovne samým zákonom žiadaný. Obžaloba musí tento znak skutkovej podstaty vytknúť na základe skutočností, z ktorých sa dá dôvodiť, a súd musí okolnosti také zistiť, aby mohol na tomto základe čin obžalovaného posudzovať. Takých skutočností obžaloba a rozsudok sedrie neuviedly, lebo stály na stanovisku, že kôň bol predaný až po svojom zabavení. Jesliže sa štátny zástupca s týmto skutkovým zistením uspokojil, nebola súdna tabula bez príslušnej obžaloby a bez odvolania žalobcovho oprávnená, ísť za medze tohoto skutkového zistenia v tom smere, aby z vlastného popudu zisťovala skutočnosti, ktoré nepatria k skutkovej povahe zažalovaného a prvým súdom prijatého ľahčieho činu trestného, a aby z nich teprve dôvodila, že ide o čin trestnejší, na inom skutkovom základe spočívajúci, keďže skutkový základ zažalovaného ľahšieho činu súdna tabula za dokázaný nemá.

Tak menovite súdna tabula zistila rôzne exekúcie, v jej rozsudku vymenované, ktoré však pre obžalobný spis a rozsudok sedrie vôbec v úvahu neprichádzaly, dôkazy o nich ani obžalobou nebolo nabídnuté, ani sedriou prevedené, ale teprve v odvolacom pokračovaní z úradnej moci boly dôkazy tieto opatrené. Tú skutkovú náležitosť zločinu podvodu podľa § 386. trz., že obžalovaný jednal v úmysle, svojich veriteľov poškodiť, vyvodila súdna tabula jedine na základe zistenia týchto exekúcií, a nie na základe toho skutkového stavu, ktorý mal jej byť základom pri preskúmaní prvého rozsudku zisťujúceho, že obžalovaný kone predal po zabavení tohože. Jestliže súdna tabula preskúmala rozsudok sedrie len na odvolanie obžalovaného a nemohla na základe dôkazov o týchto okolnostiach prevedených dojsť k presvedčeniu, že okolnosť táto je dokázaná, mala sa obmedziť na oslobodenie obžalovaného zpod obžaloby pre zločin zprenevery podľa § 359. trz. proti nemu podanej a sedriou vybavenej, prekročila však zákonnú obžalobu, ako aj obor svojej pôsobnosti, keď zisťovala v neprospech obžalovaného bez obžaloby a bez odvolania tých ďalších skutočností, ktoré patria ku skutkovej podstate trestnejšieho činu trestného a ktoré ani základ obžaloby netvorily. Tým spôsobila zmätočnosť podľa § 384. č. 4., 11 trp., ktorej podľa predpisu § 384. posl. odst., § 428. odst. 1. trp. je dbať z úradnej povinnosti. A poneváč základ zločinu zprenevery podľa § 359. trz., že obžalovaný scudzil koňa zabaveného, není daný a tedy není skutok, tvoriaci predmet obžaloby — činom trestným —.

bolo treba vyniesť ihneď rozsudok, podľa § 326. č. 1. trp. oslobodzujúci od zločinu zprenevery podľa § 359. trz., jak to predpisy §§ 439., 424. odst. 1., 423. odst. 1. trp. pripúšťajú.

Zm. II. 1127/25. z 29. III. 1926.

Zkrátenie eráru o dane, alebo iné poplatky nemôže byť podvodom podľa obecného trestného zákona, ale len dôchodkovým trestným činom.

Obžalovaný J. K. dostal od druhého obžalovaného J. T. 1 q ovsa za tým účelom, aby tomuto opatril dobytčie pasy na dva podlúdne z Maďarska dopravené kone. Obžalovaný J. K. vylákal od rychtára v Č. dva dobytčie pasy na kone predstierajúc, že pasy sú pre jeho dva kone, ktoré on mal a vychoval. Tieto pasy J. K. predal J. T. a prepísal na jeho meno.

Súd I. stolice uznal preto oba obžalované vinnými podľa obžaloby zločinom podvodu podľa § 50. tr. nov. a §§ 380., 383. trz. V dôsledku použitia § 92. a § 20. trz. ale kvalifikoval činy jako prečiny. Pri sostavení skutkovej podstaty sa uvádza, že obžalovaní tým cieľom, aby si nesprávne majetkový osoh zaopatrili, záludne uviedli rychtára v Č. v omyl a tým spôsobili československému štátu škodu v obnose 1400 Kč.

Súdna tabula v otázke viny aj kvalifikácie rozsudok prvého súdu potvrdila.

V zmätočnej sťažnosti proti rozsudku súdnej tabule obžalovaní mimo iné namietajú, že tým, že dodatočne vymenili a prepísali pasy pre kone J. K.-ovi naskutku vystavené, neuviedli rychtára do omylu.

Najvyšší súd podľa § 35. č. 1. trp. nov. zrušil rozsudky oboch súdov a nariadil nové pokračovanie. Vychádzajúc zo skutočných zistení, jako sú hore uvedené, a ako boly nižšími súdmi aj učinené, podotýka Najvyšší súd.

V čom škoda 1400 Kč pozostávala, nižšie súdy neuvádzajú, ale je zrejmé podľa obsahu spisov, že tu ide o nezaplatený poplatok colný za dva kone po 700 Kč.

Treba poukázať na to, že zkrátenie áraru o dane, alebo iné poplatky nemôže byť nikdy podvodom podľa obecného trestného zákona, ale len dôchodkovým trestným činom, ktorý nespadá do pôsobnosti trestných súdov.

Už z toho je zrejmé, že v danom prípade nemôže ísť o zločin podvodu, a netreba preto poukazovať k tomu, že zkrátenie áraru o colný poplatok stalo sa už prepašovaním koní z Maďarska, ani teprv tým, že rychtár obce Č. bol uvedený v omyl pri vystavovaní otáznych pasov.

Treba však uvážiť, či obžalovaní nespáchali iný trestný čin. V úvahu by prichádzal ohľadom obžalovaného J. K. prečin podľa § 400-I. trz., ako by sa preukázalo, že v otáznych pasoch na základe údajov tohoto obžalovaného zapísané okolnosti najmä potom popis koňov — nezodpovedajú skutočnosti, t. j. že pasy tie neobsahujú popis koňov obžalovaného J. K., ale popis oných z Maďarska dopašovaných koňov. Obžalovaný J. T. mohol by pak byť trestaný podľa § 69. č. 1. trz., ako návodca k prečinu podľa § 400-I. trz., lebo je už teraz zistené, že obžalovaný J. K. vykonal čin z jeho návodu.

Poneváč na zistení týchto okolností závisí, ktoré ustanovenie zákona trestného má byť upotrebené, zrušil Najvyšší súd rozsudky súdov nižších a nariadil nové pokračovanie.

Zm. III. 47/25. z 20. III. 1926.

Predčítanie spisov na hlavnom pojednávaní, ktorých predčítanie trestný poriadok zakazuje, je zmätok dľa § 384. č. 8. trp. a nutno hneď na hlavnom pojednávaní tento zmätok uplatňovať.

Obžaloba kladla obžalovanému J. V. za vinu, že sa v septembri 1923 verejne vyslovil o Čechoch spôsobom prečinu podľa § 14. č. 3. zák. na ochranu republiky zakladajúcim.

Súd prvej stolice oslobodil obžalovaného zpod obžaloby podľa § 326. č. 2. trp., z d ô v o d o v:

Na dnešnom hl. pojednávaní sedrie o priebehu otázneho rozhovoru vyslechla dvoch svedkov a síce J. M. a A. H., ktorí boli v bezprostred-

nej blízkosti obžalovaného a títo určite svedčili, že obžalovaný inkriminované výroky nepovedal.

Títo svedkovia sú celkom neinteresovaní a preto sedria im verila.

Na hl. pojednávaní bola síce predčítaná aj výpoveď jedného obťažujúceho svedka J. B., ktorú dal pred policajným riaditeľstvom v K., pred ktorým 12. rijna 1923 svedčil, že obvinený inkriminované výrazy pred 7 osobami v obžalobnej dobe povedal.

Avšak sedria proti určitej výpovedi dvoch, celkom neinteresovaných svedkov, výpovediam tohoto, v dobe jeho výslechu ešte len 17-ročného svedka ohľadom aj na to, že túto výpoveď prísahou nepotvrdil, s celou uspokojnosťou nemohla prijať za dokázané, že obžalovaný inkriminované výroky skutočne použil.

Na odvolanie verejného žalobcu súdna tabula ale rozsudok I. súdu zmenila a obžalovaného uznala vinným podľa obžaloby z dôvodov:

Odvolanie, s ktorými hlavný štátny zástupca súhlasil, je opodstatné.

Súdna tabula berie hore uvedený čin za dokázaný na základe výpovedi svedka J. B., ktorý je celkom neinteresovaný, a učinil hneď na nádraží v T. četníckej stráži oznámenie a potom na policajnom riaditeľstve v K. dňa 12. rijna 1923 podrobne udal, jako sa v železničnom voze, v ktorom on cestoval, traja roľníci rozhovárali o postupe pri voľbách do župných zastupiteľstiev, jako k nim prisadol do vozu vstúpivší obžalovaný a uvedené prejavy učinil. Ďalej udal ten svedok, že bolo prítomných asi 7 osôb.

Je tedy zistené, že obžalovaný predniesol prejav verejne v smysle § 39. cit. zákona.

Naproti tomu svedkovia J. M. a M. V. behom vyšetrovania vyhýbave vypovedali, že sa na nič nepamätajú; avšak na hl. pojednávaní, tedy pozdejšie svedok M. už sa rozpamätal, že obžalovaný inkriminované výrazy neupotrebil. Podobne vypovedal aj svedok O. H. Podľa toho je zrejmé, že títo svedkovia sa snažili obžalovanému pomôcť z aféry.

Čin obžalovaného má všetky náležitosti prečinu podľa § 14., bodu 3. zák. č. 50/923. Bolo ho preto za vinného uznať.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného odmietol z dôvodov:

Proti rozsudku súdnej tabule oznámili a previedli obžalovaný a zvláštny obhájca zmätočné sťažnosti ďa bodu 9. § 384. trp.

Zmätočnosť podľa bodu 9. správne bodu 8. § 384. trp. spatrujú sťažovatelia v tom, že súdna tabula predčítala na hlavnom odvolacom pojednávaní výpoveď svedka J. B., hoci tento na hl. pojednávaní pred sedriou vyslechnutý nebol.

Je správne, že svedok tento, ktorý bol behom stopovania vyslechnutý na polícii a u četníctva, na hlavné pojednávanie pred sedriou sa následkom nedostatočného oboslania nedostavil a že na tomto pojednávaní bola prez odpor obhájcov predčítaná jeho výpoveď učinená u polície, čímž boly porušené ustanovenia § 313. trp. Obhájca ohlásil ihneď na hlavnom pojednávaní proti tomuto opatreniu zmätočnú sťažnosť ďa bodu 9. § 384. trp., avšak odvolanie následkom toho, že obžalovaný bol od obžaloby sprostený, nepodal.

Podľa zápisnice napísanej o hlavnom odvolacom pojednávaní bola na tomto predčítaná výpoveď svedka J. B. za súhlasu zástupcov oboch strán. Predčítanie toto odporuje ustanoveniam odst. 3. § 418. trp., ktorý pripúšťa predčítanie na hl. odvolacom pojednávaní len takých spisov, ktorých predčítanie pri hlavnom pojednávaní zákon v § 313. trp. nezakazuje. Proti tomuto opatreniu neohlásil osobitný obhájca pri hl. odvolacom pojednávaní žiadny opravný prostriedok, jak tomu zápisnica napísaná o hl. odvolacom pojednávaní nasvedčuje a jak to k príkazu Najvyššieho súdu súdna tabula dodatočne zistila, ale učinil tak až v písomnom ohlásení zmätočnej sťažnosti.

Poneváč sťažovatelia neohlásili oprávný prostriedok proti predčítaniu zápisnice svedka J. B. hneď, akonáhle sa závadné opatrenie stalo, sú zmätočné sťažnosti založené na bode 9. správne 8. § 384. trp. podľa odstavca 4. § 384. trp. neprípustné, a boly preto v smysle odst. 3. § 434. trp. jako zákonom vylúčené odmietnuté.

Zm III 163/25 z 15. III. 26.

Aj vrchnosť jako taká môže byť predmetom pomluvy v smysle § 1. zák. čl. XLI/1914.

Obžalovanému F. Z. bolo za vinu kladené, že sa dopustil trojnásobného prečinu pomluvy podľa § 1., 3. odst. 1., 2. zák. čl. XLI/1914 podľa § 9. (1.) 6., tohože zákona kvalifikovaného, ktorého sa mal dopustiť na ministerstve a riaditeľstve železníc výrokom niže uvedeným.

Súd prvej stolice oslobodil obžalovaného zpod obžaloby podľa § 326. č. 1. trp. V dôvodoch sa uvádza:

Obžalovanému sa kladie za vinu, že dňa 1. júla 1923 na schôdzke Sväzu slovenských železničiarov v T. sa vyslovil, že »Ministerstvo železníc a riaditeľstvo na miesto toho, že by sa smilovaly nad hospodárskym stavom nás a hľadaly sjednať nápravu v tom, vydaly heslo Slovákov, železničiarov potierať na celej čiare. Heslo toto uplatňuje svoj zkazonosný vplyv na Slovákov-železničiarov v úplnom rozsahu. Teda vláda menovite kultúrtrégri na Slovensku nežartujú, ale vážne rukávy ohrňujú na potieranie Slováka-železničiara.«

Obžaloba shľadáva v týchto výrokoch prečin hore citovaný. Sedria je však toho náhľadu, že výrok je tak všeobecný a tak povrchný a nijakými skutočnosťami nedoložený, že nemôže byť príčinou, aby proti niekomu bolo zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie. Lebo aj slová: »Vydaly heslo« je vlastne frázou, ktorá snáď niečo znamenať môže v politickom živote, ale v administratívnom úradovaní sú to nič neznamenajúce a prázdne slová.

Preto súd v jednaní obžalovaného neshľadal prečin pomluvy, ako hore je uvedené a vyniesol podľa § 326. odstavec 1. trp. oslobodzujúci rozsudok.

Súdna tabula na zmätočnú sťažnosť verejného žalobcu však obžalovaného uznala vinným jedonnásobným prečinom pomluvy, kvalifikácie v žalobe uvedenej a v dôvodoch uvádza:

Neprávom sedria obžalovaného v smysle § 326. odst. 1. trp. oslobodila, vychádzajúc z názoru, že slová tie nezakladajú prečin pomluvy, lebo výrok je tak všeobecný a povrchný a nijakými skutočnosťami nedoložený, že nemôže byť príčinou, aby proti niekomu bolo zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie a že slová: »vydaly heslo« je vlastne len púha fráza, ktorá snáď môže dačo znamenať v politickom živote, než v administratívnom úradovaní sú to vraj nič neznamenajúce prázdne slová.

Názor tento je mýlny. Nemôže byť o tom pochybnosti, že závadný výrok jak subjektívne, tak aj objektívne zahrňuje v sebe skutkovú povahu prečinu pomluvy podľa zákonných miest v enunciáte rozsudku citovaných, lebo slová, že ministerstvo železníc a riaditeľstvá — ktorými sú bez všetkej pochybnosti myslené riaditeľstvá v B. a v K. — vydaly heslo na potieranie Slovákov-železničiarov, je vedomé tvrdenie určitej skutočnosti nepravdivej, ktorá v páde pravdivosti by mohla byť príčinou trestného alebo aspoň disciplinárneho pokračovania proti urazeným.

Bolo tedy obžalovaného uznať vinným a síce len jednorázovým prečinom pomluvy, poneváč sa jedná len o jedon závadný výrok.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obhajcu obžalovaného zamietnul z dôvodov:

Dovolávajúc sa zmätku podľa § 385. bod 1. a), trp. tvrdí sťažova-

teľ, že celkom správne uznal už súd prvej stolice, že čin obžalovanému za vinu kladený nie je vôbec žiadnym trestným činom, lebo že aj v páde pravdivosti toho tvrdenia nemohlo by sa proti nikomu zaviesť trestné alebo disciplinárne pokračovanie, poneváč nie sú tu uvedené ani určité osoby a ani určité úrady a výraz »vydaly heslo« je len púha politická fráza.

Zmätočná sťažnosť v tomto smere je celkom neodôvodnená.

Obžalovanému nekladie sa za vinu a ani súdna tabula ho neshľadala vinným, že by bol spôsobom v § 1. zák. čl. XLI/1914 označeným o určitej osobe tvrdil nepravdivé skutočnosti, lež že tak učinil o ministerstve železníc a o riaditeľstvách železníc, t. j. o riaditeľstve v B. a v K., tedy o vrchnosti v smysle § 1. zák. čl. XL/1914, načo poukazuje aj súdnou tabulou prijatá kvalifikácia dľa § 3. bod 2. zák. čl. XLI/1914.

Tiež ďalšie tvrdenie zmätočnej sťažnosti, že výraz »vydaly heslo« je len púha politická fráza, je celkom mýlne, lebo podľa zistenia súdnej tabule obžalovaný uviedol v inkriminovanom hovore, v čom toto heslo spočívalo a najmä »Slovákov-železničiarov potierať na celej čiare, ktoré uplatňuje svoj zkazonosný vliv na Slovákov-železničiarov v úplnom rozsahu.«

Nebola to teda len púha politická fráza, lež bolo to už tvrdenie, že hore spomenuté vrchnosti prenasledujú všetkých slovenských železničiarov a protizákonným spôsobom ničia ich existenciu, tedy keď by toto tvrdenie pravdivé bolo, bolo by to dôvodom, aby proti odpovedným činiteľom bolo zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie.

Dovolávajúc sa konečne zmätku podľa § 385. bod 1. b) trp. tvrdí zmätočná sťažnosť, že v najhoršom páde čin obžalovaného, jak bol súdnou tabulou zistený, mohol by zakladať len skutkovú podstatu prečinu urážky na cti dľa § 2. zák. čl. XLI/1914, poneváč obžalovanému za vinu kladený výrok obsahoval by v sebe len výraz zahanbujúci a ponižujúci. Podľa súdnou tabulou zisteného skutkového stavu nepoužil však obžalovaný proti urazeným vrchnostiam len výrazu zahanbujúceho a ponižujúceho, lež tvrdil o nich, jak už bolo hore bližšie uvedené, také skutočnosti, ktoré keď by pravdivé boly, mohly by byť dôvodom, aby proti odpovedným činiteľom bolo zahájené trestné alebo disciplinárne pokračovanie.

V dôsledku toho, že súdna tabula zistila také skutočnosti, ktoré zakladajú skutkovú podstatu prečinu dľa § 1. zák. čl. XLI/1914, nenachádzala sa v právnom omyle, keď na túto kvalifikáciu uznala a preto bolo aj túto časť zmätočnej sťažnosti, ako aj onú, ktorá sa dovoláva zmätku dľa § 385. bod 1. a) trp., na základe § 36. odst. 1. nov. trp. ako neodôvodnené zamietnuť.

Zm. III. 42/25. z 26. V. 1925.

Ku kvalifikácii podľa § 336. bod 3. trz. nestačí, aby krádež bola spáchaná v budove alebo na ohradenom mieste, ale aj to je potrebné, aby zlodej sa tam dostal vlomom, vlezom alebo vylámaním zámku alebo iného prístroja k zabezpečeniu určeného.

Obžalovaný M. B. bol uznaný vinným z krádeže podľa § 333., 336. č. 3. trz., ktorú tak spáchal, že v júni 1922 v noci v B. odcudzil kone v cene 4000 Kč prevyšujúcej, ktoré sa nachádzaly v ohradenom mieste, obohnanom drevenými kolmi.

Súdna tabula rozsudok I. súdu potvrdila.

Najvyšší súd ale z povinnosti úradnej z dôvodu zmätku podľa § 385. bod 1. b) trp. zrušil rozsudky súdov nižších, nakoľko krádež aj podľa § 336. č. 3. trz. bola kvalifikovaná a túto kvalifikáciu pominul, z d ô v o d o v:

Nižšie súdy kvalifikovaly krádež tiež ako zločin podľa § 336. č. trz. Prvostupňový súd odôvodnil túto kvalifikáciu len tým, že krádež bola

spáchaná na ohradenom mieste. Súdna tabula doplniví dôkazy zistila, že vo všetkých prípadoch krádeže boly kone ukradené z košiarov, na pastvisku sriadených. Košiare pozostávaly z drevenného ohradenia a vchod do nich bol uzavieraný príčkami, ktoré boly pripevnené klincami tak, aby kone, v ohradení uzavrené, nemohli príčky z ich položenia vyhodiť a z košiaru von vyjsť.

Podmienkou kvalifikácie krádeže podľa § 336. č. 3. trz. je nielen, aby krádež bola spáchaná v budove alebo na ohradenom mieste, lež aj to, aby zlodej sa tam vlúpal alebo vplížil alebo aby cieľom krádeže bol vytiahnutý zámok alebo iný prístroj, k zabezpečeniu určený. Súdna tabula neuviedla výslovne, ktorá z týchto ďalších podmienok tu bola, či vlúpanie alebo vplíženie alebo vypáčenie zámku. Z dôvodov jej rozsudku plynie, že mala na mysli tento posledný prípad, ponevač pre záver, že bolo tu vlúpanie alebo vplíženie, neni skutkového podkladu. Avšak takýto podklad schádza tiež pre záver o vypáčení zámku alebo prístroja, určeného k zabezpečeniu. Podľa skutkových zistení v tomto prípade takýto prístroj nebol určený pre to, aby zabránil cudziemu vstup do ohradeného miesta, lež preto, aby kone nemohli von vyjsť z ohradenia. Tento prístroj nebol tedy určený k zabezpečeniu veci pred krádežou, jak má na mysli ustanovenie bodu 3. § 336. trz.

Okrem toho skutkové zistenia nedávajú základu pre záver, že stalo sa tu vypáčenie, totiž, že vrata košiaru neboly otvorené spôsobom obyčajným, na pr. vytiahnutím klinca, lež úplným alebo čiastočným znivočením prístroja alebo jeho odstránením, ktoré by sa bolo stalo mimoriadnym spôsobom. Pre záver súdnej tabule však, že pachateľ musel zdolať prekážky a použiť sily, niet žiadneho základu v skutkových zisteniach, pokiaľ by táto sila mala dosiahnuť stupňa, potrebného k vypáčeniu.

Uvedené krádeže nedajú sa podradiť pod ustanovenie § 336. č. trz. Preto Najvyšší súd v tejto časti zrušil rozsudky nižších súdov pre zmätok podľa § 385. č. 1. b) trp. a uvedenú kvalifikáciu pominul.

Zm. III. 752/24. z 25. IX. 1924.

Obecní funkcionári, keď aj jednajú na základe usnesenia obecného zastupiteľstva, a vniknú proti zákonu do miestnosti osoby tretej proti jej vôli, dopúšťajú sa prečinu podľa § 199. trz., sú-li si vedomí, že jednajú proti zákonu.

V. P. bol nájemníkom obecnej krčmy v H. a v krčme prevádzal tiež obchod rôznym tovarom. Ponevač nájomná doba sa dňom 1. februára 1923 skončila, usniesol sa obecný výbor, že prenajaté miestnosti majú byť vyprázdnené. Bez toho, že by bol vyčkal súdneho rozhodnutia a cez protest V. P. a jeho manželky, ktorí tieto miestnosti obývali, vniknul obecný rychtár J. B. do týchto miestností dňa 6. februára 1923, aby ich vyprázdnil a prevádzanie živnosti a obchodu krčmárovi P. znemožnil. Pri tom bol dňa 21. februára odpoludnia zúčastnený člen obecného zastupiteľstva M. O.

Súd prvej stolici uznal za to vinnými: obžalovaného J. B. prečinom porušenia práva domovného podľa § 199. trz. 1. veta, obžalovaného O. M. tým istým prečinom podľa § 70., 199. 1. veta trz.

Na odvolanie obžalovaných súdna tabula oslobodila ich zpod obžaloby podľa § 326. (1.) trp.

V dôvodoch uvádza: Súdna tabula pri preskúmaní prvostupňového rozsudku a dôkazného materiálu pred prvostupňovým súdom prevedeného, berie za dokázaný skutkový stav, ktorý prvý súd vo svojom rozsudku za zistený vzal.

Na základe tohoto skutkového stavu postráda súdna tabula zlý úmysel u obžalovaných a to nakoľko boli odsúdení pre prečin porušenia domovného práva dľa § 199. odst. 1. trz.

A síce bolo zistené, že poškodený V. P. bol nájomníkom obecnej krčmy v H. a v krčme prevádzal tiež obchod miešaným tovarom.

Poneváč však nájomná doba sa dňom 1. februára 1923 skončila, usniesol sa obecný výbor menovanej obce, že prenajmuté miestnosti majú byť vyprázdnené, čomu však V. P. nevyhovel.

Z toho je patrné, že obžalovaní svojimi činmi, za ktoré boli u prvého súdu odsúdení, previedli len to, na čom sa obecný výbor im uložil učiniť, následkom čoho súdna tabula nemá presvedčenie o tom, že obžalovaní jednali vedome nesprávne.

Nakoľko teda ich zlý úmysel nie je dokázaný, bolo ich od viny v prečine porušenia domovného práva dľa § 199. odst. 1. trz. na základe § 326. bodu 2. trp. oslobodiť.

Na zmätočnú sťažnosť verejného žalobcu Najvyšší súd opäť uznal oboch obžalovaných vinnými prečinom podľa § 199. odst. 1. trz., z dôvodov:

Proti rozsudku súdnej tabule ohlásil štátny zástupca zmätočnú sťažnosť podľa § 385. bod 1. a) trp., ktorej nelzä odoprieť oprávnenia.

§ 199. trz. predpokladá, že verejný úradník, zneužívajúc svojej úradnej moci, vnikne proti zákonu a proti vôli oprávnenej osoby do miestností tam opísaných. Rozsudky nižších súdov zisťujú, že obžalovaný J. B. jednal v svojej funkcii obecného rychtára a obžalovaný M. O. v svojej funkcii člena obecného zastupiteľstva, že jednali tedy ako verejní úradníci. Poneváč oba znali stav veci, nemohlo byť a nebolo im tiež tajemstvom, že usnesenie o odstránení nájemcu V. P. učinilo obecné zastupiteľstvo vo veci vlastného majetku, že teda obec v tejto veci bola voči V. P. púhou procesnou stranou. Dá-li sa všeobecne u každého, aj najprostejšieho človeka predpokladať toľko znalostí práva, že pravoty medzi stranami a tedy aj pravoty nájomných vecí sa týkajúce sa vybavujú cestou súdnou, mali vedomosť túto zaiste aj oba obžalovaní, z ktorých prvý ako rychtár, druhý ako člen obecného zastupiteľstva už vzhľadom k týmto funkciam mali toľko súdnosti, aby dosah svojho jednania mohli si uvedomiť. Neni tedy pochybnosti o tom, že oba si boli vedomí, že pominuvší cestu súdnu, jednajú proti zákonu a jestliže pri tomto protizákonnom jednaní opierali sa o svoju úradnú moc obecného rychtára a člena obecného zastupiteľstva, že tejto zneužívali k protizákonnému jednaniu. Toto vedomie nezákonnosti je dôkazom zlého úmyslu, na čom ničoho nemôže zmeniť ani tá okolnosť, že na tejto nezákonnosti usnieslo sa obecné zastupiteľstvo. Jednanie obžalovaných nesie tedy všetkých znakov prečinu podľa § 199. odst. I. trz., a mýlila sa súdna tabula, keď v činoch obžalovaných skutkovú podstatu tohoto prečinu neshľadala. Bolo tedy zmätočnej sťažnosti hlavného štátneho zástupcu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385. bod 1. a) trp. vyhovieť a oboch obžalovaných týmito činmi trestnými uznať vinnými.

Zm. III. 1036/25. z 11. II. 1926.

Ad § 278. tr. z.

Žila-li obžalovaná so svojim zavraždeným mužom zlý rodinný život a preto sa rozhodla, že ho so sveta sprevadí, stalo sa rozhodnutie o vražde na základe dlhšie trvajúceho stavu a je oprávnený záver, že rozhodnutie o vražde bolo učinené v duševnom kľude a rozvahe.

Zm III 740/25.

Úmysel v tomto § vyžadovaný je len vtedy daný, bol-li učinený v kľude a uzrál v odhodlaní, človeka usmrtiť. Predchodzie vyhrožovanie samo o sebe nestačí pre naznačený záver.

Zm III 502/25 z 9. IX. 25.

Jednal-li pachateľ proti osobe A. v úmysle predpokladom v § 278. tr. z. a osobu B., ktorá pri čine sa prebudila, usmrtil preto, aby ho neprezradila, je mu ohľadne osoby B. pričítať len zločin úmyselného zabitia podľa § 279. tr. z.

Zm III 461/24 z 18. VII. 24.

Ad § 281. tr. z.

Slovné nadávky, ba, čo viac aj opľuvanie obžalovaného, ale je ťažkým ublížením alebo urazením v smysle tohoto miesta zákona.

Zm III 586/25 z 9. VII. 25.

Urážal-li obžalovaný tretiu osobu a poškodená chrániac túto osobu, ujala sa jej, ač ostrými slovami proti obžalovanému, nelzä mluviť o tom, že by bola obžalovanému ublížila bezprávne.

Zm III 586/25 z 9. VII. 25.

Obžalovaný prišiel už do krčmy ozbrojený nožom. Bol teda na bitku pripravený a musel počítať s tým, že v bitke môže byť poranený V dôsledku toho poranenie, ktoré mu v bitke bolo spôsobené, nie je dôvodom pre silné rozčulenie podľa § 281. tr. z.

Zm III 502/25 z 9. IX. 25.

Okolnosť, že pachateľ žil s poškodeným v nepriateľstve, nestačí sama o sebe k záveru, že jednal v silnom rozčulení.

Zm III 751/24 z 15. XI. 24.

»Silné rozčulenie« musí byť tak veľké, že je prekážkou kľudnej rozvahy a obmedzuje schopnosť rozhodovania.

Zm III 481/25 z 22. VI. 25.

Okolnosť, že poškodený jednoho z pachateľov uderil kolom (drúkom), mohla spôsobiť silné rozčulenie u tohoto obžalovaného. U ostatných pachateľov mohla síce tiež vyvolať rozčulenie nie však také, jaké predpokladá § 281. tr. z.

Zm III 751/24 z 15. XI. 24.

Prof. Dr. Karel Laštovka:

Rozhodnutí Nejv. Spr. soudu R. Č. S.

Který úřad jest povolán na Slovensku zařídit immobilární exekuci pro nedoplatky berní a poplatkové?

V tom směru uvádí nález N. spr. soudu ze dne 21. III. 1926, č. 6050 toto:

1. Podle právního stavu platívšího na Slovensku až do nařízení ministra s plnou mocí pro správu Slovenska z 30. prosince 1918, č. 12. Sb. z. a n. z r. 1919 rozhodovaly v těchto záležitostech — jak patrno z ustanovení § 74. zák. čl. XI : 1909 — v I. stolici administrativní výbory a ve II. a poslední stolici ministerstvo financí.

Cit. nařízením, jež bylo vydáno na základě § 14. zákona č. 64/1918 Sb. z. a n., bylo zřízeno generální finanční ředitelství pro Slovensko — a to pro veškeru finanční správu na území Slovenska, pokud nepatří do působnosti nižších finančních úřadů a orgánů a pokud nebude vyhražena ministerstvu financí. Podle tohoto nařízení rozhoduje tedy ve II. a poslední stolici správní ve věcech zavedení immobilární exekuce k vydobytí nedoplatků daňových a poplatkových generální finanční ředitelství, pokud si ovšem ministerstvo financí nevyhradilo tuto kompetenci. Takováto výhrada se — nějakou řádně vyhlášenou normou — nestala.

2. Jak patrno z ustanovení odst. 3. § 3. a § 5. zákona č. 43/1922 Sb. z. a n., přešla však dnem 3. března 1922 pravomoc, která náležela podle § 74. zák. čl. XI/1909 v I. stolici administrativním výborům, na generální finanční ředitelství.

Z toho plyne tedy, že počínaje dnem 3. března 1922 rozhoduje ve věcech tohoto druhu generální finanční ředitelství jako jediná stolice správní, jejíž rozhodnutí lze nařikati pouze stížností k Nejvyššímu správnímu soudu, nikoli však odvolání k ministerstvu financí.